

La crítica sistemàtica i el confusionisme, no té res ni de patriòtic ni de revolucionari.*

L' IDEAL

FRANQUEIG CONCERTAT

(Segona època) Any II - Núm. 65 Setmanari afiliat a l'Esquerra Republicana de Catalunya Preu 15 cèntims
LLEIDA: divendres 21 de maig de 1937. Redacció i Administració: Blondel, 60. Telèfon 1221

EDITORIAL

DE LA GUERRA AL DIA

La notícia d'avui, dissabte, ha estat la crisi del Govern de València. He de confessar que m'ha vingut de nou. Sí, és cert que feia temps que, a través de la premsa de partit, es veia que existia certa fricció entre els comunistes i el sector socialista inspirat per Largo Caballero. El to combatiu d'alguns discursos de Diaz i Jesús Hernández arran del darrer ple del partit, palesaven un estat d'irritació gens contingut. Amb tot, no em pensava que això arribés a produir una crisi.

Tot sopant, la notícia m'ha vingut, per ràdio. Ho confesso: no m'ha plagut gens ni mica i no he pogut fer els deguts honors a la truita amb espinacs que tenia al plat. Sembla que el nostre esperit hauria de trobar-se, ja, a prova d'emocions. Què voleu! És al contrari. La sensibilitat no sols no està esmussada, sinó més viva, potser anormalment viva. La meua imaginació s'ha posat a treballar tot seguit; i ha recordat el trist i perillós espectacle de la darrera crisi del Govern de Catalunya, de la que si se'n haguessin eliminat l'amor propi i la tossuderia no n'hauria quedat res. I pensava: si València repetís l'espectacle enervant que li donarem nosaltres? Perquè la cosa no és un despropòsit, Largo Caballero no és pas un diplomàtic ni un home suau, ans cantellut, esquerp. I els comunistes, que sembla han estat els causants de la crisi, fa temps que venen una mica embalsats, i no es cansen de repetir-nos els cinquanta vuit comissaris polítics del seu partit que han resultat morts o ferits al front, i la creixent influència que exerceixen damunt les masses treballadores, especialment les promocions joves. La meua imaginació no parava i, pensant en el front, en els que lluiten, en la inevitable baixa de tensió combativa que tota crisi produeix a la qual no correspondrà pas l'enemic, us ho dic sincerament, he clos el dia ple de preocupacions.

Veurem què ens dona el dia de demà.

Quantes mils ànimes hi deu haver ara a Lleida? Aqueixa pregunta me la formulava avui, diumenge. Ample i llarc és el nostre pont del Segre, però de dues a set de la tarda, si un caudalós riu d'aigua passava per sota, no menys imponent era el riu humà que, en una i altra direcció, passava pel pont. I quants homes joves! Estic cert que s'haurien pogut fer alguns batallons entre els vianants de divuit a vint-i-cinc anys. Si hem de perdre per les reserves humanes, Franco no guanyarà pas.

Es cert que hi havia un atraciu partit de futbol a la Bordeta, però si la gent no hagués existit no hauria pogut ésser mobilitzada.

Des del començament de la guerra, la fesomia de Lleida ha canviat enormement; la fesomia, i altres coses de més endins.

Lleida és horriblement descurada. Diguem-ho clar: bruta. Els carrers, plens de papers, pelloses i detritus. A la mitja hora d'escombrada ja no s'hi coneix res. La fúria prosselitista ha emplenat de pasquins i cartells totes les façanes. No s'ha respectat res. Ací teniu, per exemple, les nobles pedres de la Paeria, totes cobertes de paperam. Company alcalde: per què ho consentiu? Ordeneu una bona neteja i la ciutat us ho estimarà.

I de la crisi, què? Que ja ha tret el cap la Santa Intransigència i ha començat la sèrie de mútues condemncions. Queipo, aquest vespre, hi deurà sucra a pleret.

Inesperada solució de la crisi. Inesperada i gairebé sensacional, car tal qualificatiu mereix l'eliminació de les dues sindicals de les responsabilitats del Govern.

No és que s'hagi eliminat a Largo Caballero; és ell mateix que, per les condicions que imposava per a ser Govern, l'ha fet impossible. Hi ha que veure què significava haver eliminat a Prieto, l'home que ha demostrat major prova de capacitat. Largo Caballero, que en els mesos que ha regit el de-

CRISI A L'AJUNTAMENT

Ens assabentem de font autoritzada el plantejament per part de la minoria representant del P. S. U. de C. de la dimissió que dels càrrecs del Consell Permanent, tenien assignats, per discrepàncies en la marxa política i administrativa que fins ara s'ha portat a l'Ajuntament. Hi ha convocada, per avui divendres, sessió extraordinària per a tractar d'aquest assumpte.

En el número vinent de L'IDEAL donarem detallat compte als nostres lectors de tan interessant afer.

Composta l'anterior notícia, fou confirmada ahir vespre per «U. H. P.». La minoria socialista, per a col·laborar, exigeix la condemna dels fets de Barcelona, l'acatament absolut a la Generalitat i la reintegració de les minories expulsades fa uns mesos.

parlament de Guerra, no ha sabut encara crear un exèrcit, un comanament i una disciplina, hauria portat la seva ineficaz actuació a les altres dues armes que, en mans de Prieto, han salvat la situació, segons veredictes unànimes del país. Això hauria equivalgut, no direm a perdre la guerra, però sí, evidentment, a no guanyar-la, a fer taules.

Jo he parlat avui amb moltíssima gent de significació vària, i la veu general és aquesta: una solució audaç, la de la crisi, però ben pesat, potser una bona solució. La guerra, en els seus múltiples aspectes militars, estarà en una sola mà, ben acreditada, per cert. Tòthom creu capaç a Prieto de galvanitzar la nostra enorme massa de combatents i de fer-ne un veritable exèrcit que en uns mesos pugui aixafar a l'enemic; calia sortir de l'actual impasse, del ja clàssic «res de nou a l'oest» i muntar la màquina, coordinar els esforços i pegar tort.

No cal oblidar el front internacional, la importància del qual no s'escapa a ningú. Sense pecar d'exagerats, es pot afirmar que a l'exterior, el nou Govern, gaudirà de molta més confiança que el que acaba de dimitir. Hi haurà per nosaltres, segurament, un altre tracte més suau, més favorable. Ha durat massa i era massa fort el desori interior per a que en àmplies zones democràtiques i obreristes de l'estranger inspirés massa confiança el futur, l'endemà de la victòria. Si, com sembla, a Governació es fa una obra paral·lela que afermi la possibilitat de viure amb la relativa tranquil·litat que permet la guerra, aqueix marge de confiança al món que ha mirat,

amb estupefacció, el nostre desgavell, no farà més que augmentar a passos de gegant.

Es lamentable que les dues sindicals, per la irreductibilitat de la posició adoptada, de solidaritzar-se no ja amb la Presidència de L. C., sinó el que és més greu, amb el seu tracàs al departament de Guerra, hagi fet impossible que continués la seva col·laboració. Fins a quin punt això serà una resta d'autoritat pel nou Govern, hi hauria molt a dir. Però hi ha una cosa, de totes maneres, evident: que la no col·laboració al Govern de la U. G. T., és més aparent que real, car els actuals ministres socialistes també en són de la U. G. T. i un considerable sector de la mateixa, potser majoritari, no segueix pas les inspiracions de L. C. A més, pel que fa a Catalunya, hi ha una enorme majoria d'aqueixa sindical que no ha vist malament la solució de la crisi i, si s'ha de parlar clar, diré que l'ha vist amb satisfacció. I encara cal afegir que la gran educació política i l'enorme sentit de responsabilitat d'anys palesada pels militants de la U. G. T., farà, així ho vull creure, que fins els més devots de L. C. silenciïn la seva disconformitat i no sols no posin entrebancs a la tasca a desenrotllar pel nou Govern sinó que amb el sentit realista que els caracteritza segueixin en el seu lloc.

Quant a l'altra sindical, fa de mal vaticinar res. Tots deplorem que certs ministres—Garcia Oljver, Frederica Montseny—s'hagin posat extramurs de tota solució acceptable. Han demostrat capacitat, patriotisme, sentit constructiu, i és una llàstima que les seves innegables condicions no puguin aprofitar-se. Els fets diran. Al temps.